

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : E-69602026-610-00104696300/105676974
Konu : Soru Önergesi (7/20217)

30.01.2025

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

7/20217
GK64

İlgi : 16.12.2024 tarihli ve 43452547-120.07.04-E.1546843 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü TÜRKKAN tarafından verilen 7/20217 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Prof. Dr. Ömer BOLAT
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (2 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: CE545B5D-F380-4154-AB10-8200469D9634
Adres: Üniversiteler Mah.Dumlupınar Bulvarı No:151 Çankaya/ANKARA
Faks No: 0312449 13 41
e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi: stratejigelistirmebakanligi@gtb.hs01.kep.tr

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Ayrıntılı bilgi için:
Soru Önergeleri Birimi
Telefon No: 03124491331

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

Kocaeli Milletvekili Sayın Lütfü TÜRKKAN'a Ait 7/20217 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-4) 6585 sayılı Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'da yapılan değişikliklerle, fahiş fiyat artışı ile stokçuluk uygulamalarına yönelik denetim ve incelemeler yapmak ve gerektiğinde idari para cezası uygulamak üzere "Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu" oluşturulmuştur.

Bu bağlamda, kamunun beslenme, sağlıklı yaşama ve korunma gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak için zorunlu olan mal ve hizmetlerin fiyatlarında fahiş artışlara giderek veya vatandaşlarımızın bunlara ulaşmasına engel olmak suretiyle mağduriyet yaratan her türlü girişim yakın takip altındadır. Bu tür haksız uygulamalara karşı verilen mücadele kararlılıkla sürdürülmektedir.

81 ilde ticaret il müdürlükleri tarafından; üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler günlük olarak denetlenmektedir. Yurt genelinde bugüne kadar yaklaşık 130 bin işletme ve 955 bin ürünün denetimi gerçekleştirilmiştir. Temel gıda ve ihtiyaç malzemelerinde herhangi bir ayırım gözetilmeksizin, denetimler sonucunda tespit edilen aykırılıkların Haksız Fiyat Değerlendirme Kurulu toplantılarında görüşülmesi neticesinde, 2024 yılında haksız fiyat artışı yaptığı değerlendirilen işletmelere 100.000 TL'den 1.000.000 TL'ye; stokçuluk yaptığı değerlendirilen işletmelere ise 1.000.000 TL'den 12.000.000 TL'ye varan tutarlarda idari para cezası uygulanabilmektedir.

Diğer tüm temel ihtiyaç ürünleri gibi su fiyatları da Bakanlığımızca yakından takip edilmektedir. Vatandaşlarımız tarafından Bakanlığımıza iletilen tüm şikâyetler ihbar olarak değerlendirilmekte ve sektörde yaşanan hareketlilikler yakından izlenmektedir. Öte yandan, 2021 ve 2023 yıllarında Bakanlık müfettişlerimizce su fiyatı denetimleri yapılmıştır. Bununla birlikte, 2024 yılının Kasım ayında sektöre yönelik başlayan denetimlerimiz hali hazırda devam etmektedir.

5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 9'uncu maddesinde ticaret siciline kayıtlı tacirler ve 5'inci maddeye göre sanayici ve deniz taciri sıfatını haiz tüm gerçek ve tüzel kişiler ile bunların şubeleri ve fabrikaları, bulundukları yerdeki odaya kaydolmasının zorunlu olduğu hüküm altına alınmıştır.

Öte yandan, 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu'nun 6'ncı maddesinin 1'inci fıkrasında; esnaf ve sanatkarların sicile kayıtları yapılmadıkça, hiçbir şekilde odaya kaydı yapılamayacağı, 5'inci fıkrasında ise esnaf ve sanatkarlar odasına kayıtlı olanların Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği bünyesindeki ticaret ve sanayi odasına, ticaret odasına, sanayi odasına, deniz ticaret odasına; bu odalara kayıtlı bulunanların ise, esnaf ve sanatkarlar odasına kaydedilemeyeceği, sermaye şirketlerinin ortakları, başkaca esnaf ve sanatkarlık faaliyeti olmadıkça, sadece şirket ortaklığı sebebiyle hiçbir şekilde esnaf ve sanatkarlar odasına üye kaydedilemeyeceği belirtilmektedir.

5362 sayılı Kanun'un Fiyat Tarifelerinin Tespit Şekli başlıklı 62'inci maddesinde fiyat tarifelerinin belirlenme usul ve esasları açıklanmıştır. Buna göre, esnaf ve sanatkarlarca üretilen her türlü mal ve hizmetlerin fiyat tarifeleri, ilgili esnaf odalarınca hazırlanarak, odanın bağlı bulunduğu Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğine onaylanmak üzere sunulur. Fiyat tarifesi, birlik tarafından onaylandığı takdirde bahsi geçen yönetmeliğe göre bildirimler yapılarak yürürlüğe girmektedir. Fiyat tarifeleri uygulanacak olan fiyatların azami hadlerini göstermekte ve asgari hadlere ilişkin bir müdahalede bulunmamakta olup esnaf ve sanatkarlar tarafından

fiyat tarifelerine uygun hareket edilmesi gerekmektedir. Yine, fiyat tarifelerinin denetiminde asli olarak görevli olan kuruluş ilgili esnafın kayıtlı olduğu odadır.

5362 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 15'inci maddesi ve 21.07.2007 tarihli ve 26589 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2007/12362 sayılı Esnaf ve Sanatkar ile Tacir ve Sanayicinin Ayrımına İlişkin Bakanlar Kurulu Kararı hükümlerine göre kimlerin esnaf ve sanatkar sayılacağı açıkça ifade edilmiştir. Yine yukarıda yer verilen esnaf ve sanatkar sayılma hadlerinin altı katını aşanların ise sicil marifetiyle ticaret siciline aktarılacağı düzenlenmiştir. Dolayısıyla, büyük su firmaları esnaf ve sanatkar sayılma hadlerinin üzerinde iş hacmine sahip olduklarından ve bilanço hesabına göre defter tuttuklarından ticaret odalarına kaydı yapılmaktadır.

Buna ilave olarak, 5362 sayılı Kanun açısından aynı kişinin hem esnaf ve sanatkar hem de tacir olması mümkün bulunmamaktadır. Bu itibarla, tacir sıfatını haiz bulunan kişilerin esnaf siciline kayda zorlanması mer'i mevzuata göre imkan dahilinde değildir.

Diğer taraftan, su sektöründe faaliyet gösteren teşebbüslerin fiyatlama davranışları Rekabet Kurumumuz nezdinde yakından takip edilmektedir. Bu çerçevede, Rekabet Kurulu (Kurul) tarafından 10.08.2023 tarihinde ambalajlı su sektöründe üretici/tedarikçi olarak faaliyet gösteren teşebbüslerin ürün fiyatlarını birlikte tespit etmek suretiyle 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 4'üncü maddesini ihlal ettikleri iddiasına yönelik olarak sektörde faaliyet gösteren on teşebbüs hakkında, 21.09.2023 tarihli ve 23-45/850-300 sayılı karar ile şikâyetlerin reddine karar verilmiştir.

Bununla birlikte, yukarıda bahsi geçen inceleme kapsamında ek olarak, bir teşebbüs hakkında alıcılarının yeniden satış fiyatlarını belirlemek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesini ihlal ettiğine yönelik açılan soruşturma neticesinde, Kurulun 18.01.2024 tarihli ve 24-05/61-19 sayılı kararı ile taraf ile uzlaşarak taraf hakkında idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir.

İlaveten ilgili dosya kapsamındaki diğer iki teşebbüs hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinin ihlal edilip edilmediğinin tespitine yönelik olarak yürütülen inceleme devam etmektedir.

Benzer şekilde, Kurul tarafından ambalajlı su sektöründe üretici/tedarikçi olarak faaliyet gösteren 13 teşebbüsün 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettikleri iddiasına yönelik yürütülen bir diğer inceleme neticesinde, dosya hakkında karar aşamasına gelinmiştir.

Son olarak, Kurul Sakarya ilindeki doğal kaynak sularının kiralanması ihaleleri kapsamında üç teşebbüsün danışıklı hareket etmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesine aykırı davrandıkları iddiasına yönelik yürütülen başka bir inceleme sonucunda, 21.03.2024 tarihli ve 24-14/287-118 sayılı kararıyla adı geçen teşebbüsler hakkında soruşturma açılmamasına hükmetmiştir. Kurul tarafından alınan kararlara Rekabet Kurumunun internet sitesi üzerinden ulaşılabilmektedir.